

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים**

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

בעניין: ד"ר יצחק יעקב ליבנה

המערער

ע"י ב"כ עוה"ד צביקה שטוירמן ורשף

נגד

1. ליגמנט בע"מ

2. גדעון הכט

ע"י ב"כ עוה"ד מור אוזרקובסקי ורמי כהן

המשיבים

פסק דין

1
2
3 בפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב יפו (כב' השופטת רונית
4 פינצ'וק אלט), שניתן בת.א. 11-02-42314, ביום 01.09.15, במסגרתו נדחתה תביעת
5 המערער, ד"ר יצחק ליבנה (להלן: "המערער"), בעילה של לשון הרע כנגד המשיבים.
6

העובדות, פסק דינו של בית משפט קמא וטענות הצדדים

7
8
9 1. משיבה 1, ליגמנט בע"מ, הייתה במועדים הרלוונטיים הבעלים והמפעילה של
10 אתר האינטרנט "infodent", אתר חדשותי בנושאי רפואת שיניים. משיב 2, גדעון
11 הכט, רופא שיניים במקצועו, היה בעל השליטה ומנהל משיבה 1 (להלן ביחד:
12 "המשיבים" ו-"אתר האינטרנט").
13

14 2. ביום 8.11.10 פורסמה כתבה באתר האינטרנט שכותרתה "ד"ר יצחק ליבנה
15 מנהל שירותי רפואל שיניים במאוחדת - עד מתי?". ד"ר ליבנה הוא רופא שיניים
16 מומחה בטיפולי שורש, שניהל את שירותי רפואת השיניים בקופ"ח מאוחדת. הכתבה
17 הופיעה בדף הבית של אתר האינטרנט של המשיבים, כאשר הכותרת הנ"ל מופיעה על
18 גבי תמונה של אדם שאינו המערער אומנם, אך אין ספק שהתמונה נועדה להלבין את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 פני המערער. על גבי התמונה צוין: "ד"ר יצחק ליבנה שורד את כל החלפות
2 המנכ"לים במאוחדת".
3 לחיצה על התמונה או הכותרת מובילות לכתבה המלאה, שמאזכרת ומדגישה פרשת
4 שחיתות שנחשפה בקופ"ח מאוחדת באותם הימים, כאשר בכתבה גופה נאמר בין
5 היתר כך:

6

7

"...

8

בראש הצוות הדנטלי יושב רופא שיניים בשם יצחק ליבנה, מומחה

9

לטיפול שורש, שסיים את התמחותו בצה"ל והפך לראש המערכת

10

הדנטלית של מאוחדת

11

למה לכבס מילים, מדוע לא מחליפים את ההנהגה?

12

מה קורה במאוחדת שרופא שיניים נדבק לכסא כמעט 20 שנה?

13

למה בראש ההנהגה הדנטלית לא עומד מומחה לשיקום? למה

14

אנדודנט? למה לא כלכלן?

15

האם אין צורך בריענון השורות?

16

אבל בקופה שבה למנכ"ל ולבעלי תפקיד אחד יש הסטוריה של

17

שחיתות אין זמן להתעסק בשינויים, הם כל הזמן בדיונים עם

18

עו"ד...".

19

20

ובהמשך הכתבה:

21

22

"מתוך העיתונות:

23

פרשיות השחיתות בקופת חולים מאוחדת שבהן מעורבים על פי

24

החשד המנכ"ל שמואל מועלם וכמה חברי הנהלה ממלאי תפקידים

25

בכירים בתפקידים חשובים ואחרים יועברו בקרוב לחקירת המשטרה

26

- כך החליט באחרונה מבקר המדינה...

27

...

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 ד"ר ליבנה אתה לא צריך לדאוג החגיגה תמשיך ואתה יכול להמשיך
2 להצמיד את הקופה לחוף מבטחים.....?!"
3

4 3. כאמור, באותו יום בו פורסמה הכתבה על המערער (8.11.10), פורסמה
5 בעיתונות פרשת שחיתות גדולה בקופת חולים מאוחדת, שנבדקה על ידי מבקר
6 המדינה, ובסמוך לכך פורסמו כתבות אודות דו"ח הביקורת של מבקר המדינה בדבר
7 ההתנהלות הפסולה של הנהלת קופת החולים.
8

9 4. יודגש, כי אין מחלוקת כי למערער לא יוחסה כל מעורבות שהיא על ידי מבקר
10 המדינה, שמו של המערער לא אוזכר במסגרת דו"ח המבקר, כל רמז לשחיתות מצידו
11 לא הופיע בדו"ח המבקר, והוא אינו קשור בדרך זו או אחרת לפרשת השחיתות
12 שנחשפה בקופת חולים מאוחדת.
13

14 5. טענתו המרכזית של המערער, הן בפניי והן בפני בית משפט קמא, היא כי
15 האמור בכתבה שפורסמה באתר האינטרנט מהווה לשון הרע כהגדרתו בחוק איסור
16 לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"), גם אם ברמיזה, וכי לא ניתן להתעלם
17 מההקשר שנעשה בכתבה בין המערער לבין פרשת השחיתות בקופת חולים מאוחדת,
18 באופן המציג אותו כמי שנהנה מתפקידו כחלק מהשחיתות בקופת החולים, ובעקיפין
19 כמי שנגוע בשחיתות, וכי מדובר בפרסום שעלול לפגוע בשמו ובמשלח ידו ועל כן
20 מדובר בלשון הרע, וכי הדבר נעשה בכוונה להכפיש את שמו.
21

22 6. מנגד, טוענים המשיבים, כי מדובר בהבעת ביקורת לגיטימית על העובדה
23 שהמערער מכהן בתפקידו משך זמן ממושך של כ-20 שנה, ועל העובדה שאדם
24 שמומחיותו בטיפולי שורש מונה לתפקיד האחראי על המערך הדנטלי, הא ותו לא, וכי
25 הפרסום אינו מהווה לשון הרע, אף לא ברמיזה.
26

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 עוד טוענים המשיבים, כי בכל מקרה, עומדת להם הגנת סעיף 15 (4) החלה על פי
2 הפסיקה על הבעת עמדה, כשלטענתם, העובדות היחידות הרלוונטיות במקרה זה הן
3 כהונתו הארוכה של המערער, והכשרתו - עובדות עליהן המערער לא חלק, ומשכך דין
4 טענות המערער כאילו המשיבים לא הוכיחו את העובדות המפורטות בכתבה -
5 להידחות.

6

7 7. **בית משפט קמא**, לאחר ששמע את העדים ובחן את הראיות, דחה את
8 התביעה, וקבע כי הפרסום אינו מהווה לשון הרע, וכי "כל שפורסם הוא ביקורת על
9 העובדה שהוא [המערער - ר.ל.ש] משמש בתפקידו שנים רבות ... לא יכולה להיות
10 מחלוקת כי ביקורת כאמור היא ביקורת לגיטימית. לצורך זה אין צורך שהמפרסם
11 יערוך בדיקה לגבי איכות תפקודו של התובע. אדם יכול לסבור כי ראוי שנושאי
12 תפקידים בכירים יעשו כן תקופה קצובה וכי יש יתרון בעצם רענון השורות". עוד
13 קבע בית המשפט כי לגבי התצלום, "אף קורא סביר לא יחשוב שמדובר בתצלום של
14 התובע... אין לו משקל רב בנסיבות התצלום והעניין". כמו כן קבע בית המשפט כי
15 "בכך שיש ביקורת בנושאים נוספים הקשורים להתנהלות קופת החולים אין כדי
16 לומר, במישרין או ברמיזה, שמושאי הביקורת הם מושחתים. דווקא הציפייה כי
17 כאשר יש פרסום פרשה עם ביקורת נוקבת ביחס להתנהלות קופת החולים, לא
18 תהיה התייחסויות לעניינים נוספים בקשר להתנהלותה, הטעונים לדעת המפרסם
19 תיקון, יש בה משום סתימת פיות תוך 'תפיסת טרמפ' על הנסיבות החיצוניות
20 שלפרסום הפרשה".

21

22 לבסוף, קבע בית המשפט כי מדובר בפרסום שהוא בגדר "הבעת דעה", וסעיף 15 לחוק
23 חל במקרה דנן, ללא צורך בבדיקת עובדות ונתונים ובחינת "אמיתות" הפרסום.
24 ביהמ"ש דחה את טענת המערער בדבר חוסר תום לב מצד המשיבים, וסיכם פסק דינו
25 כדלקמן: "לא היה בפרסום משום לשון הרע, ואף ככל שהיה, הפרסום היה בבחינת
26 הבעת דעה המוגנת על-פי החוק, והנתבעים נהגו בתום לב".

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

8. טוען המערער, כי שגה בית משפט קמא כשקבע כי בכל מקרה עומדת למשיבים
ההגנה של "הבעת דעה" שבסעיף 15 (4) לחוק, שכן הגנה שכזו יכולה לעמוד, לטענת
המערער, רק לצד הצגת עובדות אמת בגוף הכתבה, בענייננו באשר לתיפקודו של
המערער, דבר שלא נעשה. עוד טוען המערער, כי שגה בית המשפט כשקבע כי
המשיבים נהגו בתום לב, שעה שהם סרבו למסור פרטים על כותב הכתבה או להביאו
לעדות, דבר השולל את תום לבם, ומשכך, את האפשרות לתחולת ההגנה. בהקשר זה,
מוסיף וטוען המערער, כי שגה ביהמ"ש כשלא החיל את החזקה שבסעיף 16(ב) לחוק
בדבר חוסר תום לב בפרסום.

9

דיון

10

11

9. לאחר שעיינתי בפסק דינו של בית משפט קמא, בהודעת הערעור ובעיקרי
הטיעון, ובכל המסמכים, ולאחר ששמעתי את הצדדים, אני סבורה כי דין הערעור
להתקבל.

12

13

14

15

לשון הרע

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

10. המבחן לפרשנות הפרסום לצורך בחינת השאלה האם הוא מהווה לשון הרע,
הוא מבחן אובייקטיבי, דהיינו, "מהי לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות, שקורא
סביר היה מיחס למילים" (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג (2) 33).

בהקשר זה נקבע בפסיקה כי הפרסום יפורש על פי המשמעות המקובלת בציבור כולו
ועל פי הבנתו של "האדם ברחוב", או "האדם הרגיל", ש"איננו המשכיל ביותר או
האיש הירוד ביותר מבחינת התפתחותו" (שנהר, בעמ' 110, וההפניות שם). זאת ועוד,
משמטרת החוק היא למנוע פגיעה אין חשיבות לדרך שבה הובן הפרסום על ידי הנפגע,
וגם לא לדרך שבה הובן הפרסום בפועל על ידי מי שנחשפו לפרסום (שנהר, בעמ' 111).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

11. החוק מתייחס גם למקרה בו מדובר בלשון הרע שאינה ישירה אלא מרומזת,
וסעיף 3 לחוק קובע במפורש, כי "אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין
ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום
או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה" [א' שנהר דיני לשון הרע (להלן):
"שנהר"], בעמ' 113]. שנהר מציין בספרו הנ"ל כי לשון הרע ברמיזה יכולה להתקיים
כאשר מעמידים זה לצד זה שני קטעים, באופן שהדבר עשוי ללמד כי יש קשר בין
האמור בהם (עמ' 114), מצב הדומה לזה שבענייננו.

בעמ"ש (ת"א) 47311-10-13 פלוני נ' פלמונית (פורסם בנבו, 19.5.14) קבע בית המשפט
המחוזי בהתייחס ללשון הרע ברמיזה, כדלקמן:

"גם לשון הרע נרמזת או משתמעת (מה שמכונה "אינואנדו"), כמוה
כלשון הרע לכל דבר וענין. הדבר עולה מס' 3 לחוק... יפים לענייננו דברי
כב' השופט המנוח ע' אזר ז"ל בת.א. (ת"א) 31663/01 פילץ צוריאל נ'
עיתון "כל השבוע" (2004) (פורסם בנבו): 'וכידוע חוק איסור לשון הרע
אוסר לא רק על דיבה ישירה, אלא גם על דיבה עקיפה או משתמעת
המכונה בלעז 'אינואנדו'...".

בהקשר זה יצוין, כי בחינת פרשנות הפרסום צריכה להיעשות ככלל תוך בחינת
הפרסום בכללותו, ובחינת הרושם הכללי מהפרסום, אך יש חשיבות גם לסדר הבאת
הדברים (שנהר, בעמ' 118-119). בית המשפט העליון קבע בד"נ 9/77 חברת החשמל
לישראל נ' הוצאת עיתון הארץ, פ"ד לב(3)337, בעמ' 354, כי:

"נכון גם שבדרך-כלל יש לקרוא כתבה בשלמותה כדי לגלות את אופיה.
אלא גם זאת יש לזכור, שקורא העתון הרגיל אינו מנתח את אשר מגישים
לו ניתוח מדוקדק אלא הרושם הכללי הוא הקובע, ורושם זה מושפע

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 **מאוד מסדר הדברים: אם נוצר רושם מסוים בתחילתה של כתבה, הוא**
2 **לא ימחק על נקלה על-ידי דברים אחרים המופיעים בהמשכה."**

3
4 ראה גם ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2)60.

5
6 שנהר מציין בספרו כי "צירוף כותרות בולטות לתמונות מסוימות עשוי ליצור תמונה
7 מעוותת בעיני הקורא שאינו בוחן את גוף הידיעה. כך, למשל, מצירוף של תמונות
8 הנפגע לכותרת משמיצה עשוי להשתמע, כי הדברים שבכותרת מתייחסים לנפגע,
9 גם אם רמיזה שכזו כלל לא הופיע בגוף הידיעה" (שנהר, בעמ' 119).

10
11 12. **ומן הכלל אל הפרט;** אקדים ואציין, כי אין כל פסול בפרסום שאכן נועד
12 להעלות ביקורת על משך כהונתו של אדם בתפקיד כלשהו, ובכלל זאת משך כהונתו
13 של המערער, או ביקורת על כישוריו לשמש בתפקיד. פרסום מעין זה הוא לגיטימי
14 לחלוטין, והוא בהחלט בגדר הבעת דעה כאשר זה הנושא. ואולם, לא כך הם פני
15 הדברים במקרה זה. אין חולק כי הדברים נכתבו בסמוך ובכריכה אחת לדיון בפרשת
16 השחיתות בקופת חולים מאוחדת שם עובד המערער שנים רבות. אומנם לא צוין
17 בכתבה באופן מפורש כי המערער נגוע בשחיתות, אך לא ניתן להיתמם במקרה זה,
18 ולא ניתן לקבוע כי מטרת הפרסום הייתה הבעת ביקורת בלבד על משך הכהונה של
19 המערער או כישוריו. אם זה היה המקרה היה מצופה כי הכתבה תכלול גם פרטים על
20 אופן תפקודו של המערער בתפקיד. ואולם, הכתבה בעיקרה מתייחסת לפרשת
21 השחיתות בקופת החולים, תוך איזכור כהונתו הארוכה של המערער, ומבחן
22 אובייקטיבי, בעיני הקורא הסביר, מוביל למסקנה בלתי נמנעת, כי כל קורא סביר
23 שיעיין בכתבה, יקבל את הרושם המוטעה שקיים פסול בהתנהגות המערער,
24 ושהעובדה שהוא מכהן שנים כה רבות בתפקיד, הינה חלק מפרשת השחיתות שזה
25 עתה נחשפה, תוך הטלת דופי בהתנהגותו של המערער. דבר זה מהווה לשון הרע גם
26 אם הדברים נאמרו במרומז (איניואנדו), ולא באופן ישיר.

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 13. לאור כל זאת, הנני קובעת כי יש בכתבה משום לשון הרע, כהגדרתה בסעיף 1
2 לחוק.

3

4

הגנת הבעת דעה

5

6 14. המשיבים טוענים כי עומדת להם הגנה בהתאם לסעיף 15 לחוק, אשר קובע
7 כדלקמן:

8

9 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם

10 הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

11

...

12 (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי,

13 רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו,

14 עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה

15 התנהגות".

16

17 15. מפרסם המבקש ליהנות מהגנת "הבעת דעה" חייב לנסח דבריו כהבעת דעה,

18 לצרף את עובדות האמת שעליהן הוא מסתמך, ולהקפיד להפריד בין העובדות לדעות.

19 יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"א 323/98 אריאל שרון נ' עוזי בנזימן (פורסם

20 בנבו, 18.02.02): "ככלל, יכול פרסום להיחשב כהבאת דעה אם דברי המפרסם נוסחו

21 בו כהבעת דעה; אם צוינו על-ידיו עובדות האמת שעליהן סמך את דעתו; אם הקפיד

22 להבחין בין העובדות לבין דעתו ואם קיימת זיקה סבירה בין עובדות האמת לבין

23 הדעה שגיבש על יסודן".

24

25 במקרה זה, נכרכו בכתבה עובדות נכונות המתייחסות לשחיתות שנחשפה בקופ"ח

26 מאוחדת, עם הבעת דעה ביקורתית בנושא אחר - משך העסקתו של המערער

27 וכשירותו, שאינה קשורה לשחיתות, באופן שמרמז לכאורה על כך שלמערער יש יד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 בשחיתות, ושכהונתו הארוכה נובעת ממעשי שחיתות שלו ושל אחרים, כאשר אין
2 חולק שלמערער לא היה קשר לשחיתות.
3
4 כפי שציינתי לעיל, לא ניתן להתעלם במקרה דנן מההקשר שנעשה בכתבה בין פרשיית
5 השחיתות לבין כהונת המערער. ככל שהמשיבים ביקשו להעביר ביקורת על משך
6 הכהונה וההכשרה של המערער לשמש בתפקידו, ללא קשר לפרשיית השחיתות, היה
7 עליהם לערוך הבחנה בין הסוגיות, שכלל לא ברור מדוע הופיעו יחדיו באותה כתבה,
8 אם לא באו במטרה לרמוז על הקשר הקיים. ככל שאכן המטרה הייתה תמימה,
9 מצופה היה שהמשיבים יציינו במפורש וידגישו כי אין כל טענה למעשי שחיתות מצד
10 המערער, דבר שכאמור לא נעשה.
11
12 זאת ועוד, אין בידי לקבל את טענת המשיבים כי אזכור פרשת השחיתות במסגרת
13 הכתבה נועד אך ורק כדי לבקר את ההנהלה לאור חוסר המעש בניהול הקופה, לרבות
14 השארת המערער בתפקידו שנים כה רבות, כאשר השחיתות המוזכרת היא הסיבה
15 לחוסר המעש. טענה זו מיתממת.

16
17 **16. לאור כל האמור, מצב הדברים כפי שהוצג בכתבה אינו יכול לחסות לטעמי**
18 **תחת הגנת סעיף 15(4) לחוק.**

אחריות המשיבים לפרסום

21
22 17. לא נעלמה מעיני שאלת קביעת אחריות המשיבים לפרסום, שאלה שלא
23 הוכרעה על ידי בית משפט קמא, לאחר שביהמ"ש דחה את התביעה לגופה. לטענת
24 המערער, יש להטיל אחריות לפרסום הפוגע, הן על משיבה 1 והן על משיב 2 באופן
25 אישי. יצוין, כי בעיקרי הטענות המשיבים לא התייחסו כלל לטענות אלה, אלא רק
26 טענו כי משבית משפט קמא קבע כי עומדת להם הגנה, הרי שלא היה טעם לדון
27 בשאלת האחריות. עיון בכתב ההגנה המתוקן שהוגש לבית משפט קמא, מלמד כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 המשיבים הכחישו את תחולת סעיף 11 לחוק, וטענו כי אין להם אחריות שכן
2 לטענתם, אתר האינטרנט שלהם אינו מהווה "אמצעי תקשורת" כהגדרתו בחוק,
3 ובהתאם משיב 2 אינו בגדר "עורך".

4
5 18. סעיף 11 לחוק קובע כדלקמן:

6
7 "א) פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, ישאו באחריות פלילית
8 ואזרחית בשל לשון הרע, האדם שהביא את דברי לשון הרע לאמצעי
9 התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט
10 בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי
11 התקשורת.

12 ...

13 (ג) בחוק זה -

14 "אמצעי תקשורת" - עתון כמשמעותו בפקודת העתונות (להלן - עתון)
15 וכן שידורי רדיו וטלוויזיה הניתנים לציבור;
16 "עורך אמצעי תקשורת", בעתון - לרבות עורך בפועל, ובשידור -
17 לרבות עורך התכנית שבה נעשה הפרסום;
18 "אחראי לאמצעי התקשורת", בעתון - המוציא לאור, ובשידורי רדיו
19 וטלוויזיה - מי שאחראי לקיומם".

20
21 19. כאמור, מדובר בחוק משנת 65, דהיינו לפני למעלה מ- 50 שנה. למעלה משני
22 דורות חלפו מאז פרסומו של החוק, תקופה שבה חלה התקדמות משמעותית ביותר
23 באמצעי התקשורת. מדובר בתקופה טרם עידן המחשבים, והרבה לפני תקופת
24 האינטרנט.

25 לא אחת נפסק שחוק יש לפרש ולהתאים למציאות הקיימת והמתחדשת. במקרה זה
26 מאז כניסת החוק לתוקפו חלו כאמור תמורות משמעותיות באמצעי התקשורת, וכשם
27 שהחוק חל על כל אמצעי התקשורת שהיו קיימים ערב פרסומו של החוק, יש להחיל
28 את הוראות החוק בהתאמה גם על פרסום באתרי אינטרנט.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון ברע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי
2 [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ (פורסם בנבו, 25.3.10): "שאלה היא
3 האם ראוי להחיל את דיני לשון הרע הקיימים על פרסומים משמיצים באינטרנט...
4 לטעמי, דרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון הרע
5 הקיימים מוטב להחילם 'בשינויים המתחייבים'..." [ראה גם בר"ע 850/06 רמי מור
6 נ' ידיעות אינטרנט מערכות אתר YNET - מערכת הפורומים (פורסם בנבו,
7 [(22.04.07].
8

9 20. אני סבורה כי יש לבחון כל מקרה לגופו. ויודגש, כמובן שלא כל אתר אינטרנט
10 ייחשב כאמצעי תקשורת, ולא בכל מקרה יש להטיל אחריות בגין פרסום באתר על
11 האתר ועל מנהלו או עורכו, אלא יש לבחון כל מקרה לגופו. אין דין פרסום "טוקבק"
12 או פרסום בפורום כדין פרסום כתבה כפי שנעשה בענייננו. יש חשיבות למידת
13 "השליטה" של אתר האינטרנט, מנהליו ועורכיו על הפרסום בקביעה האם להטיל
14 עליהם אחריות. כך למשל נדונה בפסיקה השאלה האם אתר אינטרנט הוא אמצעי
15 תקשורת לצורך סעיף 11 לחוק, כאשר דובר באותם מקרים על פרסום של "טוקבק"
16 על ידי משתמשים אנונימיים או על פרסום במסגרת פורום המנוהל במסגרת אתר כזה
17 או אחר. עיון בפסיקה מלמד על קיומן של שתי גישות, שטרם הוכרעו [ראה למשל:
18 רע"א 4447/07 הנ"ל; ת.א. (ת"א) 24514-10-09 אסתה דור נ' יעקב בן יששכר (פורסם
19 בנבו, 15.03.15); ת.א. (ת"א) 37692/03 סודרי נ' שטרליז (פורסם בנבו, 05.08.01);
20 ק"פ 145/00 ויסמן נ' גולן (פורסם בנבו, 02.09.02)]. לטעמי, במקרים שכאלה מידת
21 השליטה, בטרם הפרסום, היא מינימאלית והטלת האחריות על אתר האינטרנט אינה
22 מובנת מאליה (כמובן שלאחר הפרסום יש לאתר אחריות להסירו במקרה ומדובר
23 בפרסום פוגעני).
24

25 ואולם, במקרים אחרים, בהם לאתר האינטרנט יש מאפיינים של עיתון ושליטה על
26 הפרסומים שנעשים במסגרתו, כאשר יש לאתר מנהל או עורך שמבצעים סינונים
27 לתכנים המתפרסמים בו, כאשר קיימת יכולת עריכה - במקרים שכאלה דומה אתר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 האינטרנט במהותו לעיתון, והנטייה להטיל אחריות על האתר, מנהליו ועורכיו
2 במקרים שכאלה צריכה, לטעמי, להיות גבוהה יותר, הכל כמובן בנסיבות המקרה,
3 כאשר יש לזכור כי תכליתו של סעיף 11 היא להטיל אחריות נוספת על מי שמהווה
4 כ"יד מכוונת" ועל מי שאפשר תשתית לוגיסטית לפרסום לשון הרע.
5

6 21. **בענייננו**, הכתבה פורסמה באתר האינטרנט של משיבה 1, שהיא למעשה חברה
7 בע"מ, שכל פועלה הוא הפעלת אתר האינטרנט infodent. אתר האינטנט מגדיר עצמו
8 כ"הפורטל המקצועי של הקהילה הדנטלית בישראל", ומציין כי הוא פועל בשיתוף עם
9 "e-med" ערוץ החדשות הרפואיות של ישראל. עצם העובדה שהמערער הוא רופא
10 שיניים מלמדת על הפגיעה האפשרית בקרב חבריו למקצוע ובקרב מטופלים
11 פוטנציאלים.
12

13 המשיבים טוענים כי כל אדם יכול להעלות תכנים לאתר האינטרנט, אך בחינת חומר
14 הראיות כפי שהובא בפני בית משפט קמא מלמדת, כי משיבה 1 יכולה לקבוע כי כתבה
15 מסויימת תתפרסם או לא תתפרסם. אומנם בית משפט זה לא שמע את העדויות, ובית
16 משפט קמא לא פירט באופן נרחב את התרשמותו מעדות משיב 2 בסוגייה זו, ואולם
17 עיון בעדותו של משיב 2 מצביע באופן מובהק על ניסיונו להתחמק ממתן תשובות
18 ישירות בכל הנוגע לאופן פעילות האתר בשאלת פרסום וסינון כתבות. מחד, העיד
19 משיב 2 כי הכתבה הועלתה ללא ידיעתו ומבלי שהאתר ביצע סינון כלשהו, ומאידך,
20 העיד בהמשך, כי לאתר פאנל ניהולי שבדק וסינון תכנים, וכי התכנים הועלו לאתר על
21 ידי עובדיו לאחר שאלה נשלחו אליהם בדוא"ל.
22

וכך העיד משיב 2:

23

24

25

"ש: לטענתך העלאת הפוסט התבצעה ללא ידיעתך.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 ת: הפוסט הועלה לאתר כמו כל פוסט אחר, אני לא שואל בפוסטים,
2 לא מקטלג אותם, לא משייך אותם, לא מצנזר אותם. העלאת הפוסט
3 התבצעה ללא ידיעתי.

4 ...

5 ש: אני מבין שאתה קראת את הכתבה במסגרת בדיקתך הכמעט
6 יומית מה להעלות לאתר ומה לא ואישרת את הפוסט.

7 ת: לא זוכר מה היה באותה תקופה, אם אישרתי את זה, זה היה
8 משום שדעה לגיטימית" (עמ' 15).

9
10 ובהמשך:

11
12 "ש: נכון שלאחר היה פנל ניהולי.

13 ת: כן.

14 ש: אתה היית מנהל האתר בזמנים הרלבנטיים.

15 ת: הייתי מנהל רפואי של האתר, אך לא אחראי על הורדה והסרה של
16 תכנים...

17 ש: אתה יכולת בזמנים הרלבנטיים לנו לקבל החלטה מה יהיה
18 באתר כמנן זמן ומתי להסיר אותו.

19 ת. נכון" (עמ' 16).

20
21 ועוד בהמשך:

22
23 "ש: רק מי שכתב את הכתבה את הפוסט רק הוא יכול היה לשנות את
24 הכתבה.

25 ת. לא. אמרתי שהיה לנו פנל ניהולי, מערך ניהולי שיכול היה לעשות
26 שינויים, למשל, אם מישהו היה כותב משהו פוגעני אפשר היה לסנן,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 להוסיף, או לכתוב לו, אם הייתי יודע מי זה, שלהבא לא נעלה פוסטים
2 שלו...

3 ...
4 ש: אתה מסכים איתי שהבחירה כיצד לעצב ולעמז את העמוד הפותח
5 של האתר הייתה בחירה שלהם.
6 ת: כן" (בעמ' 17).

7
8 לבסוף העיד משיב 2 כדלקמן:

9
10 "ש: נכון רק אחרי שנבדקו על ידכם העליתם אותו לאתר.

11 ת: נכון.

12 ש: נכון שכך קרה לגבי הפוסט שלנו.

13 ת: למיטב זכורני כן" (עמ' 21-22).

14
15 מעדותו של משיב 2 עולה בברור כי לאתר האינטרנט היה מנגנון סינון לגבי פרסום
16 כתבות, וכי במקרים מסויימים הכתבות שהועלו על ידי גורמי חוץ עברו סינון על ידי
17 צוות האתר לפני פרסומם. תמוה שדווקא לגבי המקרה נשוא הדיון לא זכר משיב 2
18 פרטים מדוייקים, אם כי בשלב מסויים הודה כי הכתבה נשוא הדיון אכן נבדקה על
19 ידי האתר טרם עלייתה (עמ' 22, שורות 7-3), אך לאחר מכן שוב השיב בהתחמקות.

20
21 22. זאת ועוד, בסוף הכתבה צויין כי שם הכותב שמור במערכת, וכי ראשי התיבות
22 שלו הם ד"ר ה.ל.. בתחילת הכתבה צויין כי הכתבה נכתבה "מאת: infodent".
23 דהיינו, לא יכולה להיות מחלוקת בדבר אחריות משיבה 1 לפרסום, ואין לאפשר לאתר
24 המפרסם כתבות של כותבים לכאורה בעילום שם, להתחמק מאחריות בדרך של אי
25 פרסום שם הכותב, וטענה כי הכתבה לא נכתבה על ידי האתר, בין אם מדובר בכותב
26 מטעם אתר האינטרנט, ובין אם מדובר בכותב חיצוני.

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 23. אני סבורה, כי חומר הראיות במקרה דנן, מצביע על כך שלמשיבים הייתה
2 שליטה על הפרסומים שהועלו לאתר, באופן שמקנה מבחינה מהותית לאתר
3 האינטרנט, בנסיבות המקרה דנן, אופי של עיתון, לעורכיו - אופי של עורך עיתון,
4 ולמנהליו ומי שמאפשר את פעילותו - אופי של מוציא לאור, כהגדרתם בסעיף 11
5 לחוק.

6
7 24. באשר לאחריותו האישית של משיב 2 - משיב 2 הודה בעדותו כי הוא בעל
8 המניות והדירקטור היחיד במשיבה 1, וכן הודה כי הוא ייסד את האתר (עמ' 14
9 לפרוטוקול הדיון בבית משפט קמא מיום 09.02.15), ואף היה אחראי על התוכן
10 הרפואי (עמ' 21).

11 אני סבורה כי די בכך כדי לראות במשיב 2 כמי שאיפשר את פעילות האתר, והיה
12 מעורב בהפעלתו וניהולו, ומשכך אני סבורה כי ניתן להטיל עליו אחריות אישית לפי
13 סעיף 11.

14
15 25. לאור כל האמור, בנסיבות המקרה דנן, יש להטיל אחריות על פרסום הכתבה
16 הן על משיבה 1 והן על משיב 2.

הנזק והפיצוי

17
18
19
20 26. המערער טען בכתב תביעתו כי הפרסום גרם לו נזק תדמיתי, כי הוא נעשה
21 בזדון ומתוך כוונה להכפיש את שמו, ולהטיל דופי בניקיון כפיו ובפועלו. לאור האמור
22 עתר לחייב את המשיבים בפיצוי המקסימלי ללא הוכחת נזק, ולאור קיומה של "כוונה
23 לפגוע" בפרסום, בסך 141,000 ₪, לפי סעיף 7א(ג) לחוק.

24
25 27. בעת הערכת הפיצוי יש להביא בחשבון שהכתבה נשוא הערעור פורסמה בדף
26 הבית של אתר האינטרנט של המשיבים באותו יום בו פורסמו הידיעות על השחיתות
27 בקופת החולים, תוך קשירת שמו של המערער לפרשת השחיתות, כאשר הכתבה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

1 הופיעה באתר עד ליום 13.12.10. כמו כן, במשך כשנה נוספת ניתן היה להגיע אל
2 הכתבה באמצעות מנועי החיפוש באינטרנט, על אף שמיד עם היוודע דבר פרסום
3 הכתבה, ביקש המערער להסירה, אך הדבר לא נעשה.

4
5 מהנימוקים שפורטו השתכנעתי שהמערער זכאי לפיצוי. אומנם ספק אם היה זדון של
6 ממש, אך ללא ספק הייתה היתממות ועצימת עיניים מצד המשיבים. עצם פרסום
7 הדברים כלשונם, ללא ספק פגעו במערער וגרמו לו נזק תדמיתי.

8
9 בנסיבות אלה אני מחייבת את המשיבים, ביחד ולחוד, בפיצוי ללא הוכחת נזק בסך
10 המקסימלי הקבוע בחוק בסך 50,000 ₪ בתוספת הצמדה על פי החוק.

סוף דבר

11
12
13
14 28. לאור כל האמור הערער מתקבל.

15
16 פסק דינו של בימ"ש קמא בטל. ככל שהמערער שילם למשיבים את ההוצאות שנפסקו
17 לחובתו על ידי בית משפט קמא - יוחזרו ההוצאות, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

18
19 הנני מחייבת את המשיבים, ביחד ולחוד, לשלם למערער פיצוי ללא הוכחת נזק בסך
20 50,000 ₪ בתוספת הצמדה בהתאם להוראות חוק איסור לשון הרע, וכן הוצאות
21 משפט ושכ"ט עו"ד בסך 15,000 ₪ בתוספת מע"מ.

22
23 הפיקדון שהפקיד המערער יוחזר לו, באמצעות בא כוחו.

24
25 ניתן היום, כ"ג באלול תשע"ו, 26 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.

26
27 המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

26.9.16

ע"א 51326-10-15 ד"ר יצחק ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

תיק חיצוני:

רות לבהר-שרון, שופטת

- 1
- 2
- 3
- 4